

درد جانکاه صنعت شترمرغ/باز هم پای دلالی و بی‌تدبیری در میان است



مدیرعامل شرکت تعاونی مجتمع تولید و پرورش شترمرغ زرنديه گفت: ۲۵ سال پیش واردات شترمرغ براساس یک برنامه ریزی صحیح انجام نشد و به جای اینکه این بازار در دست تولیدکننده واقعی و صاحبان علم و تحت نظارت آنان باشد به دست دلالان و واسطه‌ها افتاد که هیچکس نه علم کار را داشتند نه تجربه، اما هیاهوی فراوان براه انداختند و در نهایت، این تولیدکنندگان محصول پروار بودند که، متضرر شدند.

به گزارش پایگاه خبری صنعت غذا و کشاورزی (اگروفودنیوز)، به نقل از ایسنا؛ پرویز شیبانی اظهار کرد: با توجه به شرایط اقتصادی موجود در کشور، بویژه تغییر در قیمت و نوسانات نهاده‌های دامی، اهداف توسعه‌ای در تولید همخوانی نداشته و ندارد و پرورش شترمرغ را با موانع جدیدتری مواجه کرده است.

وی بیان کرد: در ابتدای هدفگذاری برای تولید شترمرغ در این مجتمع برای ۲۹۱۰۰ قطعه برنامه‌ریزی شده بود و قرار بود سالانه تولید هزار تن گوشت شترمرغ و فرآوریهایی در زمینه روغن، پر و پوست شترمرغ صورت پذیرد که برخی موانع باعث عدم تحقق این برنامه عملیاتی شدند.

وی ادامه داد: امروزه جایگاهی که شترمرغ نسبت به ۲۰ سال پیش در کشور داشت، از بین رفته که دلیل عمده آن این است که در کشورهای پیشرفته ۲۰ الی ۳۰ درصد سود حاصله از این نوع فعالیت را بر فروش گوشت متمرکز می‌کنند و مابقی آن بر پوست، چرم، پر، روغن و سایر محصولات و مصنوعات این پرنده هدفگذاری می‌شود. از طرفی توده مردم ایران خصوصا قشر حقوق بگیر، چرم پوش نیستند و اگر هم اینگونه باشند قدرت خرید چرم با قیمت بالا را ندارند.

این مدیر بازنشسته معاونت بهبود تولیدات دام و زراعت جهاد کشاورزی (معاونت امور دام سابق) با سابقه ۳۳ ساله تصریح کرد: در حال حاضر در حدود ۳۵ میلیون تخته پوست در قالب پوست و سالامبور از ایران به قیمت نازل به خارج از کشور نظیر ایتالیا و ... صادر می‌شود چراکه توان رقابت با چرم ایتالیا و ترکیه را ندارد.

وی با اشاره به اینکه به دلیل ناتوانی ایران در بهره‌گیری از مزیت محصولات دامی در حوزه پوست و چرم متقاضیان استفاده از این محصولات نیاز خود را از سایر کشورها تامین و وارد می‌کنند، بیان کرد: بنابراین محوری‌ترین فعالیت مجتمع‌های تولید و پرورش شترمرغ در کشور که بزرگترین آن در شهرستان زرنديه فعالیت می‌کند بر تولید گوشت متمرکز شده و در رابطه با محصولات و مصنوعات آن علیرغم اینکه این موضوع محور فعالیت است، نتوانسته بهره مند شود. به عبارتی دیگر، فعالیت تولید شترمرغ در کشور، صرفا مبتنی بر هزینه کرد و سودآوری از محل تولید گوشت است که بیشترین ضربه در همین نقطه به تولید کنندگان وارد می‌شود.

مدیرعامل بزرگترین مجتمع تولید و پرورش شترمرغ کشور در زرنديه با اشاره به آمار شترمرغ موجود در ایران و تولید گوشت حاصله از آن گفت: با توجه به تنوع بازار به لحاظ وجود فروشگاه‌های زنجیره‌ای در تهران، در حوزه فروش گوشت شترمرغ در کشور مشکلی وجود ندارد اما امروزه با افزایش قیمت نهاده‌ها، کمک دولت در قالب پرداخت تسهیلات با نرخ ۱۵ درصد نیز جوابگو نخواهد بود. از طرفی افزایش قیمت هرکیلو گوشت به حدود ۲۵۰ هزار تومان، پرورش دهندگان خصوصا پرواربندان را دچار مشکل در عرضه گوشت خواهد کرد و متاسفانه در خصوص محصولات نظیر پوست و چرم اقدامی نمی‌توان انجام داد.

وی افزود: تولید کننده برنامه خودش را بر تولید گوشت متمرکز می‌کند و برای اینکه زودتر پرنده پروار شود روی زمان و جیره غذایی هدفگذاری می‌کند، طول دوره پرواربندی را از ۱۰ تا ۱۱ ماه را به

هفت یا هشت ماه تقلیل می‌دهد و با افزایش خوراک موجب می‌شود که پرنده زودتر رشد کند یا اصطلاحاً وزن بگیرد و به عبارت دیگر چاق شود که این مهم در کیفیت و طعم گوشت می‌تواند تا حدودی اثر منفی بگذارد خصوصاً در پوست که باعث می‌شود از کیفیت لازم و اندازه مطلوب برخوردار نباشد.

وی با اشاره به مشکلاتی که دولت در تامین نهاده‌های دامی با آن مواجه است، گفت: در حال حاضر قوت لایموت مردم در حوزه ماکیان بیشتر مرغ و تخم مرغ است و اولویت دولت تامین نهاده برای این محصولات پرخردار است تا شترمرغ که اقبال کمتری در بازار به نسبت این محصول دارد. میان آهن در گوشت شترمرغ چهار برابر گوشت معمولی است و با توجه به اینکه جامعه ما فقر آهن دارد، می‌طلبد تا با حمایت دولت قیمت تمام شده این محصول کاسته شود تا مردم قدرت و توان خرید آن را داشته باشند و از مزیت‌های پروتئینی و خاصیت‌های سرشار آن همچون برخورداری از آهن و امگا ۳ و ۹ آن برخوردار شوند.

شیبانی در ادامه خرید به موقع نهاده‌های دامی در فصل تولید و برداشت علوفه در فصل بهار و تابستان را مورد تاکید قرار داد و افزود: نبود نقدینگی و حمایت لازم از سوی دولت موجب شده است که تولیدکننده اقدام به خرید نهاده‌های دامی در فصل زمستان به قیمت بالاتر از قیمت زمان برداشت کند در حالیکه اگر به موقع نهاده‌های دامی خریداری شود قطعاً قیمت تمام شده محصول کاهش خواهد یافت.

وی با تاکید بر اینکه در فرآیند تولید باید علاوه بر توجیه اقتصادی، اشتغال هم دیده شود، گفت: وقتی برای تولیدکننده فرآیند تولید توجیه اقتصادی نداشته باشد، کاهش اشتغالی اتفاق می‌افتد.

وی وجود بزرگترین مجتمع تولید و پرورش شترمرغ کشور در زرنديه را یک مزیت برای ایران دانست و افزود: زیرساخت‌های موجود در این مجتمع بالغ بر پنج هزار میلیارد تومان ارزش اقتصادی دارد و هیچ سرمایه‌گذاری در شرایط اقتصادی موجود جرئت راه‌اندازی چنین مجتمعی را ندارد پس چرا باید از این ظرفیت به خوبی استفاده نشود. مجتمعی که علاوه بر احداث ۹۷ واحد تولید و پرورش شترمرغ از زیرساخت‌هایی نظیر آب، برق، گاز، راه مواصلاتی و ... برخوردار است نباید راکد بماند و تنها با ۳۰ درصد ظرفیت فعالیت داشته باشد.

شیبانی با تاکید بر اینکه مجتمع تولید و پرورش شترمرغ زرنديه يك ثروت ملی است، تصریح کرد: باید این ثروت ملی در جهت تولید و اشتغال مورد استفاده قرار گیرد، گرچه اقداماتی از سوی تولیدکنندگان این مجموعه که دانش اقتصادی کافی در حوزه تولید دارند طی ۱۷ و ۱۸ سال گذشته صورت گرفته است اما به تنهایی قادر به ادامه کار نیستند. لازم به توضیح اینکه اعضای این تعاونی و شرکت تعاونی همانند سایر مجتمع‌های دامداری و دامپروری تاکنون يك ریال از اعتبارات بلاعوض دولتی جهت زیر ساخت ها و امور زیر بنایی استفاده نکرده‌اند. گرچه دولت و مقامات استان و شهرستان در بزرگراه‌ها بیشترین حمایت را در تسهیل کار و صدور مجوزها و نیز اعطای تسهیلات بانکی داشته‌اند، اما کافی نیست.

وی با بیان اینکه باید سیاست‌های تشویقی در حمایت از تولید در عالی‌ترین سطح خود اعمال شود و بستر مهیا شده را با نگاه ویژه ببینند، گفت: با وجود نوسانات در بازار گوشت گوساله، میزان تولید و تقاضا در این بازار مشخص است و با توجه به افزایش جمعیت، افزایش تولید باید مدنظر قرار گیرد چراکه دولت قادر به تامین پروتئین حیوانی با افزایش جمعیت در سال‌های آینده نخواهد بود. پس ضرورت دارد از سرمایه‌های موجود استفاده شده و واحدهای راکد تولیدی را به چرخه تولید بازگرداند و بجای سرمایه‌گذاری‌های جدید که موفق بودن آنان در هاله‌ای از ابهام است، واحدهای تولیدی راکد و نیمه راکد را فعال کند.

مدیرعامل مجتمع تولید و پرورش شترمرغ زرنديه گفت: حدود ۲۵ سال قبل حدود ۲۰۰ پرنده مولد جهت جوجه‌کشی از آفریقای جنوبی وارد ایران شد که این تعداد در نقاطی نظیر ملایر، ورامین، هشتگرد و زرنديه توزیع شد و جوجه‌گیری از این تعداد پرنده صورت گرفت. برخی تولیدگان تعدادی از جوجه‌های حاصله را بعد از رسیدن به بلوغ جنسی در کشور توزیع کردند ولی با گذشت حدود ۲۵ سال و خلوص نژادی این پرندگان رو به کاهش نهاد که در نتیجه آن درصد تخم نطفه‌دار کاهش یافت و درصد هچ (خروج جوجه از تخم در درون دستگاه هچر) و درصد ماندگاری جوجه پس از خروج از هچ نیز پایین آمد و این موضوعات علاوه بر اختلاف ژنتیکی در شترمرغ، صنعت شترمرغ را با چالش مواجه کرد.

شیبانی افزود: اگر سیاست بر این باشد که این صنعت بتواند به صورت پویا ادامه حیات داشته و برای مشتاقان سرمایه‌گذار انگیزه ایجاد کند باید از روش‌های آزمون و خطا همانند ۲۵ سال گذشته اجتناب شود

و علاوه بر آن باید سیستم پرورش، مدیریت، تغذیه و بهداشت که قارچ گونه طی ۲۰ سال گذشته رشد کرده اصلاح شود. باید علاوه بر این موضوع برای رکن اصلی کار که جلوگیری از هدررفت سرمایه و پویایی سرمایه‌گذاری‌های انجام شده است، می‌توان با وارد کردن خلوص نژادی مولدهای رجیستر (شناسنامه دار) اصلاح در خلوص نژادی این پرندگان را انجام داد تا شاید نتیجه مطلوب حاصل شود.

وی با تاکید بر انجام کار تحقیقاتی و پژوهشی با استفاده از نظرات فعالان این صنعت در کشور برای اصلاح این رویه، اظهار کرد: هرچند متاسفانه تولیدگان مجتمع شترمرغ زرنديه معتقدند برای اینکارها دیر شده است چراکه تلفات و خسارات زیادی را در طی ۱۵ سال گذشته متحمل شده‌اند و دیگر آن شوق و ذوق روزهای اولیه در آنان نیست چراکه سرمایه‌گذاری‌هایی که انجام داده‌اند انتظارات آنها را برآورده نکرده است.

وی افزود: توسعه صنعت شترمرغ می‌توانست ایران را به قطب تولید این پرنده در جهان تبدیل کند و در حوزه صادرات گوشت و سایر محصولات حرفی برای گفتن داشته باشیم، اما ۲۵ سال پیش واردات شترمرغ براساس یک برنامه ریزی صحیح انجام نشد و به جای اینکه این بازار در دست تولیدکننده واقعی و صاحبان علم و تحت نظارت آنان باشد به دست دلالان و واسطه‌ها افتاد که هیچ یک نه علم کار را داشتند نه تجربه، اما هیاهوی فراوان راه انداختند. هدف آنها صرفاً جوجه فروشی بود و تولیدگان محصول پروار از جمله مجتمع شترمرغ زرنديه، متضرر شدند.

او تصریح کرد: با وجود همه مشکلات، اما تولیدکنندگان در این مجتمع از همه توان خود برای حفظ این ثروت و سرمایه ملی تاکنون استفاده کرده و خواهند کرد تا به نقطه اوج تولید و ایجاد اشتغال برسند و هیچگاه در خدمت به مردم در حوزه تولید خسته و ناامید نخواهند شد.

شیبانی تصریح کرد: با همه مشکلات هنوز هم استان مرکزی به لحاظ فعالیت این مجتمع در زرنديه رتبه اول را در تولید گوشت شترمرغ به خود اختصاص داده است که البته کسب این رتبه تنها با فعالیت حدود ۳۰ درصد ظرفیت این شرکت تعاونی اتفاق افتاده ولی در مجموع، مسئله مهم اینست که به دلیل مشکلاتی که در حوزه تولید بوجود آمده تولید این پرنده کاهش یافته است.

وی تاکید کرد: وجود ۹۷ واحد پرورش شترمرغ در این مجتمع، بیش

بینی کارخانه خوراک دام، احداث کشتارگاه با پیشرفت فیزیکی ۸۵ درصد، پیش بینی احداث مجموعه رفاهی و فرهنگی و ورزشی و... شرایط آب و هوایی مناسب و نزدیکی به بازار مصرف پایتخت، این مجتمع را به قطب تولید پروتئین حیوانی کشور تبدیل کرده است.

سرویس خبری: دام و طیور و آبزیان

منبع: ایسنا